

Генерална дирекция за информация
Дирекция С - Връзка с гражданите
ОТДЕЛ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА ОБЩЕСТВЕНОТО МНЕНИЕ

Брюксел, 27 март 2009 г.

ЕВРОПЕЙСКИ ИЗБОРИ 2009 г.

Евробарометър Европейски парламент (Стандартен Евробарометър 71) - Пролет 2009 Аналитично обобщение

Население: ЕС 15+
Обхват: ЕС 27 (27 218 европейски граждани)
Полево проучване: средата на януари - средата на февруари 2009 г.
TNS Opinion

Резултатите от настоящето проучване относно изборите следва да бъдат поставени в контекста на международното положение в момента.

В действителност, проучването на място (януари/февруари) съвпада с твърде наситена международна обстановка: встъпване в длъжност на Барак Обама, лансиране на първия му план за възстановяване, положението в ивицата Газа и т.н.

Предишното проучване (ЕВ/РЕ 70) премина под знака на международна обстановка, при която Европейският съюз и оттам Европейският парламент присъстваха по-активно в медиите. В разгара на финансовата криза под френското председателство, Европейският съюз се прояви като първостепенно действащо лице в търсенето на необходимите спешни отговори. По това време, в Европейския парламент се състояха голям брой разисквания, като по този начин популярността му сред гражданите се повиши.

Следва да се отбележат няколко основни тенденции :

- ⇒ **Теми на кампанията: безработицата** определено е темата на кампанията, която европейците желаят да се обсъди приоритетно в рамките на европейската предизборна дискусия. Този резултат потвърждава резултата на проучването относно икономическата и финансова криза (ЕВ71), което показва твърде силна тревога на европейците по отношение на настоящето и бъдещо положение.
- ⇒ **Равнище на осведоменост за изборите:** увеличаването на осведомеността относно датата на изборите се потвърждава в сравнение с предишните две проучвания. За сметка на това, **интересът** към изборите

не се увеличава и колебанието дали да се упражни правото на глас остава стабилно.

Основанията, които мотивират избора на гласоподавателите (опит на кандидатите, както в европейските дела, така и на национално ниво, програми, т.н.), както и причините, поради които те се въздържат от гласуване, на практика са същите като анализирани в ЕВ/РЕ69 (пролет 2008 г.) Те са подробно описани в документа „Необработени резултати“, който придружава настоящото аналитично обобщение.

- ⇒ **Роля на ЕП:** с приближаването на изборите **мненията се поляризират**. На практика, половината европейци искат Парламентът да играе по-важна роля, докато 1/6 заявяват обратното. Отговорите „не знам“ намаляват.
- ⇒ **Медиен отзвук за ЕП:** в процес на намаляване поради посочения по-горе международен контекст.
- ⇒ **ЕП изправен пред очакванията на европейските граждани:**

- Желанието за **подобряване на защитата** на потребителите и общественото здравеопазване, както и за по-добра **координация** на икономическите, бюджетни и данъчни политики са водещи сред политиките, които гражданите биха искали да бъдат приоритетно защитени от ЕП.

Предвид на водещото място на безработицата в темите на кампанията, пределно ясно е, че акцентът е поставен върху области, свързани с **ежедневния и личен живот** на европейците. Оттук произтича **желанието за подобряване на защитата в рамките на ЕС** на фона на криза, за която в момента никой не знае кога ще приключи.

Успоредно с това резултатите показват, че **европейските граждани възприемат ролята на ЕС на международната сцена като по-малко съществена**. В момента много от тях желаят Европейският съюз приоритетно да се заеме с техните ежедневни проблеми.

- **По отношение на ценностите**, защитата на **правата на човека по света** все още е на първо място, като е отбелязала скок с 4 процентни пункта. Със сигурност значително въздействие в това отношение е оказал международният контекст, характеризиращ се със засилване на някои конфликти и с увеличаване на репресиите в редица региони по света.

Със сигурност това е и причината, поради която **защитата на свободата на словото**, която за първи път получава оценка, попада на 4 позиция (30%) сред ценностите, които Парламентът следва приоритетно да защитава.

За подробен преглед на резултатите по държави и по социално-демографски категории читателят може да консултира документа „Необработени резултати“.

В зависимост от различните въпроси, поставени по време на проучванията, беше направена съпоставка между данните от проучването ЕВ/РЕ71 и проучванията ЕВ/РЕ68 (полево проучване през септември/ноември 2007 г.), 69 (полево проучване през март/април 2008 г.) и 70 (полево проучване през октомври/ноември 2008 г.)

I. Теми на кампанията

Забелязва се по още по-ясен начин в сравнение с предишните две проучвания, че европейците отделят много повече внимание на въпроси, които са пряко свързани с ежедневието им живот, отколкото на глобални теми. Ясно се разграничават три категории, като сравненията са направени въз основа на осъщественото преди една година проучване ЕВ/РЕ69 от пролетта на 2008 г.

а) Съвкупност от икономически и социални проблеми, свързани с личното положение, между 32 и 57% :

Водещото трио остава същото: безработица с 57% (+ 10% в сравнение с ЕВ/РЕ69), икономически растеж с 52 % (+ 7%), инфлация и покупателна способност с 40 % (- 1%).

В това отношение темите от общ характер или свързани с дълги срокове получават значително по-малко отговори: съхраняването на европейския социален модел 11% (-1%) и бъдещето на пенсиите 32 % (=).

б) Тревоги, свързани с общата колективна сигурност, между 23% и 29% :

За една година, интересът към тази тема е претърпял значителен спад в очите на европейците.

В сравнение с ЕВ/РЕ69 резултатите са: престъпност 29% (-8%), сигурност на енергийните доставки 27% (ново), борба срещу промените в климата 26% (-7%), имиграция 24% (-8%), тероризъм 24% (-9%), сигурност на храните 23% (ново).

в) Някои политики на ЕС и неговите институции, между 10% и 19%.

Тези теми са оцетени поради съсредоточаването на отговорите върху притесненията от икономически и социален характер: селско стопанство 19% (-2%), евро 13% (-4%), правомощия и компетентности на европейските институции 10% (-2%), европейски ценности и идентичност 10% (-2%).

II. Повишаване на осведомеността относно изборите

а) По-добре известна дата

- За една година осведомеността за датата се е удвоила. Годината 2009 е посочена от 32% от респондентите срещу 16 % миналата

година. Месец юни е посочен от 16% срещу 4% преди една година (ЕВ/РЕ69).

За сравнение преди 5 години, един месец преди изборите от юни 2004 г., едва 36% от респондентите знаеха точната дата на изборите срещу 16 %, които тази година знаят месеца на изборите 5 месеца и половина преди произвеждането им.

- 62% от респондентите заявяват, че не знаят кога ще се състоят следващите европейски избори, срещу 75% преди една година.
- Накрая 6% посочват друга дата.
- Както при предишните проучвания се забелязват доста ясно очертани социално-демографски различия. Така 57% от мъжете отговорят с „не знам“, срещу 66 от жените. 69% от най-младите респонденти (между 15 и 24 години) отговорят с „не знам“.

б) Равнището на интерес продължава да бъде стабилно

Интересът, проявяван от европейците към европейските избори, е идентичен с предишната оценка на Евробарометър (есен 2008/ЕВ/РЕ70): **44% от тях заявяват, че се интересуват от европейските избори, срещу 53 %, които не проявяват интерес.**

в) Равнището на мобилизация остава идентично

Делът на гражданите, които заявяват, че намерението им е твърде вероятно да гласуват, или не, е съвсем същият като преди 6 месеца (ЕВ/РЕ70): **34% от европейците заявяват, че са сигурни, че ще гласуват, срещу 15%, които заявяват, че са съвсем сигурни, че няма да гласуват.**

В никакъв случай не бива да се заключи от тези данни, че става въпрос за конкретен процент избирателна активност. В действителност, 5 месеца и половина преди произвеждането на изборите, гражданите винаги отговарят, следвайки умозрителна логика (отговаря се на въпрос в извънизборен контекст). За сметка на това се навлиза в изборна логика в момента, когато започнат предизборните дебати, тоест приблизително два месеца преди деня на изборите.

III. Медияен отзвук и познание за функционирането и компетенциите на ЕП

а) Медийният отзвук и впечатления за ЕП

- Както беше посочено в увода, **медийният отзвук за Парламента е пряко свързан с популярността на Европейския съюз по време на осъществяването на място проучвания.** Следователно не е учудваща наблюдаваната промяна **от 44% в I'ЕВ/РЕ70 на 36%.** Броят на европейците, които нямат медийни впечатления за

Парламента достига 60% срещу 53% при предишното проучване. Различията между държавите-членки са значителни. Те достигат 43 процентни пункта.

- Хората, които имат медийни впечатления за Парламента впоследствие бяха запитани относно **впечатленията** им от това, което са прочели, видели или чули: **44% са останали с благоприятно впечатление, 32% - нито с благоприятно, нито с неблагоприятно и 21% - по-скоро с неблагоприятно.**

б) Познаване на начина на назначаване, функционирането и компетенциите на ЕП

- На въпроса знаят ли дали членовете на Европейския парламент се избират пряко от гражданите, 53% от европейците са отговорили с „да“ срещу 48% миналата година; 23% са отговорили с „не“ и 24% с „не знам“.
- Принципът на разпределяне на местата в пленарната зала е по-добре познат, отколкото преди година. В действителност, 36% от европейците са отговорили „според техните политически убеждения“ срещу 33% (ЕВ/РЕ68). 36 % са отговорили „според тяхната националност“ срещу 44 %.
- Еднакъв брой членове на Европейския парламент ли имат държавите-членки? 48% отговарят „не“, 20% „да“, 32% „не знам“.
- Определя ли се бюджетът на ЕС съвместно от ЕП и държавите-членки? 54% отговарят „да“, 12% „не“ и 34% „не знам“.
- Решенията по законодателни въпроси вземат ли се съвместно от Парламента и държавите-членки? 53% „да“, 16% „не“ и 31% „не знам“.

IV. Ролята на ЕП

а) Как възприемате ролята му в момента?

Европейците считат, че през последните десет години ролята на Европейския парламент е нараснала. Това впечатление беше малко по-силно преди една година (ЕВ/РЕ68). Така 42% считат, че ролята е нараснала срещу 45% преди една година, 29%, че е останала същата срещу 26%, 11%, че е отслабнала срещу 8%.

Отново, различията между държавите-членки са твърде големи и достигат 46 процентни пункта: от 18 до 64%.

б) Каква е ролята му в бъдеще?

Както при други въпроси, констатираме, че изборът на европейците вече е по-категоричен: 48% желаят Парламентът да играе по-важна роля в бъдеще (= ЕВ/РЕ68); 22% - по-малко важна роля (12%); 16% - същата роля (22%); 14% са отговорили с „не знам“ (18%).

Различията между държавите-членки достигат 48 процентни пункта: от 27% до 75%.

V. Доверие в институциите

Източник на тези резултати не е проучването ЕВ/РЕ, а **осъщественото от Европейската комисия проучване Стандартен Евробарометър №71 (Пролет 2009 г.)**, което се очаква да бъде публикувани скоро.

- Още веднъж отговорите следва да бъдат анализирани в глобалния контекст на **все по-засилваща се тревога** сред европейците във връзка с финансовата и икономическа криза и тяхното лично бъдеще.

Както това беше констатирано при предишния анализ, те поставят безработицата като тема №1 на кампанията, желаят Парламентът, който предстои да бъде избран, да защитава приоритетно правата на потребителите и общественото здравеопазване, както и координацията на европейските икономически, бюджетни и данъчни политики. Това желание за **укрепване на защитата** касае политики, които не попадат в обхвата на собствените компетенции на Европейския съюз.

- Поради всички тези причини не е учудващо, че **доверието в институциите е претърпяло значителен спад**.
 - **Европейски парламент**: 45% от европейците са склонни да му гласуват доверие, срещу 51% според ЕВ70; 37% - да не му гласуват доверие, срещу 31%; 18% са отговорили с „не знам“ (=).
 - **Европейска комисия**: 42% от европейците са склонни да й гласуват доверие, срещу 51% според ЕВ70; 36% - да не й гласуват доверие срещу 30%; 22% са отговорили с „не знам“, срещу 23%.
 - **Европейска централна банка**: 39% от европейците са склонни да й гласуват доверие срещу 48%, според ЕВ70; 40% - да не й гласуват доверие срещу 30%; 21% са отговорили с „не знам“, срещу 22.

VI. Приоритети и ценности, които ЕП следва да защитава

а) Приоритетите, които ЕП следва да насърчава

- **Водещото трио е съществено изменено.**
 - **Засилената защита на потребителя и на общественото здравеопазване** заема понастоящем първо място (темата заемаше второ място според ЕВ/РЕ70). Тя е посочена на първо място от 36% от респондентите срещу 33% в предишното проучване. Жените я поставят на първо място с 38% срещу 34% при мъжете¹.
 - **Координацията на икономическите, бюджетни и данъчни политики** преминава от 6-та на 2-ра позиция: 34% срещу 26% според ЕВ/РЕ70. Този път мъжете са тези, които я поставят на първо място с 36% срещу 32% при жените.
 - **Политика на сигурност и отбрана, която позволява на ЕС да се изправи срещу международните кризи.** Понастоящем тя е посочена като трети приоритет, като при предишното проучване заемаше първо място: 32% срещу 36% според ЕВ/РЕ70.
- **Основа, съставена от политики, които допринасят за търсенето на по-добро равновесие в света:**

Следните три приоритета, посочени от европейците, в действителност са стъпка в тази посока: борбата с **промяната в климата и енергийна политика**, имаща за цел да гарантира независимостта на ЕС в тази област, като двете събират 30%; **селско стопанство**, което се грижи за опазването на околната среда и допринася за световния хранителен баланс събира 29%.

б) Ценностите, които ЕП следва да защитава

- Трите ценности, които европейците поставят на водещо място, остават същите: **защитата на правата на човека** по света – 57%; **солидарността** между държавите-членки – 31%, **равенството** между мъжете и жените – 31%.

Отдел за наблюдение на общественото мнение

Jacques Nancy, тел. 02/284 24 85
Nives Zun, тел. 02/284 43 99

¹ Както показва докладът ЕВ Flash 266, посветен на жените гласоподаватели с оглед на европейските избори, в напрегнат икономически и финансов контекст, жените в по-голяма степен от мъжете са притеснени от конкретни проблеми, които са им близки и са част от ежедневието им.

Elise Defourny, тел. 02/284 11 23
Nathalie Lefèvre, тел. 02/284 12 26
SuiviOpinionPublique@europarl.europa.eu